

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 6. februar 2013. god.
Br. ref.: RK375/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

Slučaju br. KI89/12

Podnosilac zahteva

Brahim Delijaj

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo Rev. Br. 374/2009 od
2. maja 2012. godine.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Brahim Delijaj nastanjen u selu Donji Ratiš, opština Dečani.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Rev. Br. 374/2009, od 2. maja 2012. Godine, koju je podnosilac primio 18. juna 2012. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar se odnosi na zahtev podnosioca za poništenje presude Vrhovnog suda Kosovo Rev. Br. 374/2009 od 2. maja 2012. godine i potvrđivanje presude Okružnog suda u Peći Ac. Br. 83/2008 od 22. aprila 2009. godine, o stalnom pravu službenosti.

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na članu 113.7 Ustava, članu 22 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. godine (u daljem tekstu: zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 4. oktobra 2012. godine, podnosilac zahteva podneo je zahtev Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
6. Odlukom predsednika Br. GJR. KI 89/12 od 31. oktobra 2012. godine, sutkinja Arta Rama- Hajrizi je određena za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom predsednika za Br. KSH. 15/12, određeno je veće za razmatranje u sastavu od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Kadri Kryeziu (član) i Prof. Dr. Enver Hasani (član).
7. Ustavni sud je dana 19. novembra 2012. godine, obavestio podnosioca zahteva te i Vrhovni sud Kosova u vezi sa upisom zahteva.

Kratak opis činjenica

8. Podnosilac u svom zahtevu tvrdi da je vlasnik katastarske parcele br. 114, ukupne površene od 0.08,24 hektara u selu Donje Ratiš, opština Dečani. Prema dokumentima priloženih uz zahtev, na istočnoj strani ova parcela graniči se sa katastarskom parcelom br. 111, upisana na ime pokojnog Sejd Hasan Delijaj, otac Isufa, Perparima i Hasana Delijaj, koji je imaju na korišćenje i posed, istovremeno rođaci podnosioca zahteva. Na severoistočnom kraju nalaze se vrata dvorišta podnosioca zahteva, koja su povezana sa javnim putem i prelazi kroz katastarsku parcelu br. 111, dužine od 8 metara i širine od 4 metara, takođe u selu Ratiš, opština Dečani.
9. Dana 18. avgusta 2004. godine, podnosilac zahteva u svom tužbenom zahtevu podnet Opštinskom sudu Dečani, tražio je da mu se prizna pravo stalne službenosti preko parcele br. 111. Podnosilac zahteva je dana 5. jula 2007. godine, na osnovu katastarskih podataka pojasnio svoj podnesak tvrdeći da je vlasnik parcele br. 114/2 na površini od 0.04.12 hektara.
10. Opštinski sud Dečani je svojom presudom C. Br. 130/06 od 19. decembra 2007. godine, na osnovu člana 59 Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa, odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao neosnovan, s obzirom da podnosilac zahteva nije izolovan, već ima normalnu vezu komunikacije sa javnim putem sela. Opštinski sud Dečani je dalje ocenio da podnosilac zahteva

povodom razdvajanja sa svojim bratom, nije vršio pravo službenosti prelaza 35 godina, i takođe nije obezbedio put prelaza.

11. Podnosilac zahteva je podneo žalbu na presudu Opštinskog suda Okružnom sudu u Peći. Okružni sud u Peći je svojom presudom AC. Br. 83/08 od 22. aprila 2009. godine, usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva samo u delu utvrđivanja postojanja službenosti stalnog prelaza kroz zapadni deo katastarske parcele br. 111.
12. Okružni sud u Peći je svojom presudom AC. Br. 83/08 od 22. aprila 2009. godine ocenio da "ne usvaja pravni položaj prvostepenog suda kao zakoniti i ispravni" Okružni sud je dalje ocenio da [...] "u ovoj pravnoj stvari, potvrđena je ključna činjenica za donošenje odluke da je obim i veličina ostvarivanja prava službenosti od strane tužioca ali, iz toga proističe ocena da tužilac nije iskoristio sporni put za prelaz." i na kraju je zaključio [...] da je u "ovoj pravnoj stvari materijalno pravo pogrešno primenjeno [...]."
13. Suprotna strana je podnela reviziju na presudu Okružnog suda u Peći Vrhovnom sudu Kosova uz obrazloženje bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.
14. Vrhovni sud je svojom presudom Rev. Br. 374/2009 od 2. maja 2012. godine, koja je uručena podnosiocu zahteva dana 18. juna 2012. godine, odobrio reviziju podnetu od strane podnosioca zahteva kao osnovanu, menjajući presudu Okružnog suda u Peći i odlučujući da presuda Opštinskog suda ostane na snazi sa obrazloženjem da je Okružni sud pogrešno primenio materijalno pravne odredbe. Vrhovni sud, pozivajući se na član 49, stav 1, je dalje ocenio [...] "stvarna službenost je pravo vlasnika jedne nepokretnosti (povlasno dobro) da za potrebe te nepokretnosti vrši određene radnje na nepokretnosti drugog vlasnika (poslužno dobro) ili da zahteva od vlasnika poslužnog dobra da se uzdržava od vršenja određenih radnji koje bi inače imao pravo vršiti na svojoj nepokretnosti, što znači da lica koji nisu vlasnici povlasnog dobra nemaju pravo da tužbom traže sudsku zaštitu." Vrhovni sud u svojoj presudi na kraju zaključuje da "nosilac parcele koji nije vlasnik, nema pravo da podnese tužbu tražeći utvrđivanje postojanja stvarnog prava službenosti puta od vlasnika poslužnog dobra."
15. Dana 7. jula 2012. godine, podnosilac zahteva je protiv presude Vrhovnog suda podneo predlog za podnošenje zahteva za zakonitost državnom tužiocu.
16. Državni tužilac je dana 30. jula 2012. godine, nakon razmatranja predmeta, odbio podnošenje zahteva za zakonitost. U svom saopštenju, državni tužilac smatra [...] "u ovoj građansko-pravnoj stvari, Vrhovni sud je izdao presudu postupajući prema reviziji tuženih i protiv takve presude, zahtev za zaštitu zakonitosti nije dozvoljen."

Primenljiv zakon, u kome se vrhovni Sud poziva

17. Zakon o parničnom postupku (Zakon Br. 03/L-006) u članu 182, stav 1 i 2, i u članu 224, stav 1, propisuju sledeće:

182.1 Osnovno kršenje odredbi parničnog postupka postoji ukoliko sud tokom postupka nije primenjivao ili je primenjivao na nepravilan način neku odredbu ovog zakona, a ova je imala ili mogla da ima uticaj na donošenje zakonite i pravedne presude.

182.2 Suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka postoji uvek:

n) ukoliko presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati a posebno ukoliko je dispozitiv presude nerazumnjiv ili kontradiktoran, po sebi ili sa razlozima presude, ili ukoliko presuda nema uopšte razloga ili u njoj nisu uopšte navedeni razlozi odlučnih činjenica, ili su ti razlozi nejasni, ili kontradiktorni ili ukoliko o odlučnim činjenicama postoje protivrečnosti između onoga što se u razlogu presude navodi o sadržaju dokumenta ili zapisnika o podacima datim u postupku i samih tih dokumenata ili zapisnika;

224.1 Ukoliko reviziona komisija konstatuje da je materijalno pravo pogrešno primenjeno, presudom usvaja podnetu reviziju i menja pobijenu presudu.

18. Zakon o osnovama svojinsko-pravnih odnosa od 30. januara 1980 (objavljen u Službenom glasniku Br. 6/80) član 49, stav 1 i član 59 propisuju:

Član 49, stav 1

“Stvarna službenost je pravo vlasnika jedne nepokretnosti (povlasno dobro) da za potrebe te nepokretnosti vrši određene radnje na nepokretnosti drugog vlasnika (poslužno dobro) ili da zahteva od vlasnika poslužnog dobra da se uzdržava od vršenja određenih radnji koje bi inače imao pravo vršiti na svojoj nepokretnosti.

Član 59

“Ako se podeli povlasno dobro, stvarna službenost ostaje u korist svih njegovih delova. Vlasnik poslužnog dobra može zahtevati da stvarna službenost vlasnika pojedinog dela podeljenog povlasnog dobra prestane ako stvarna službenost ne služi za potrebe tog dela.

Ako je podeljeno poslužno dobro, stvarna službenost ostaje samo na delovima na kojima je vršena.”

Navodi podnosioca zahteva

19. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da presuda Vrhovnog suda Kosova Rev. 374/2009 od 2. maja 2012. godine, kojom je odbijena podneta revizija, povređuje njegova prava zagarantovana Ustavom, odnosno članovima 7 [Vrednosti], 21 [Opšta načela], 22 [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava], 121 [Imovina] Ustava i član 6.1 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
20. Podnosilac zahteva se obraća Ustavnom sudu sa zahtevom da poništi presudu Vrhovnog suda Rev. Br. 374/2009 od 2. maja 2012. godine i da potvrdi presudu Okružnog suda u Peći Ac. Br. 83/2008 od 22. aprila 2009. godine.

Prihvatljivost zahteva

21. Kako bi presudio o zahtevu podnosioca, sud prvo treba da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti, navedene u Ustavu, te dalje navedene u Zakonu i Poslovniku o radu.
22. Sud prvo treba da utvrdi da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da u skladu sa zahtevima iz člana 113.7. Ustava podnese zahtev sudu.

Član 113, stav 7 Ustava predviđa:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

U vezi sa ovom tužbom, sud nalazi da je podnosilac fizičko lice i ovlašćena strana u skladu sa zahtevima iz člana 113.7 [Pojedinačni zahtevi] Ustava.

23. Sud takođe treba da utvrdi da li je podnosilac iscrpeo sva pravna sredstva u skladu sa zahtevima iz člana 113 (7) Ustava i člana 47 (2) Zakona. U ovom slučaju, sud nalazi da su žalbe i zahtev za reviziju podneti u skladu sa postupcima propisanim zakonom, odnosno u Opštinskom sudu Dečani, u Opštinskom sudu Peć, te i u Vrhovnom sudu Kosova, i sledstveno tome iscrpljena su sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava.
24. Podnosilac takođe treba da dokaže da je ispunio uslove iz člana 49 Zakona, u vezi sa podnošenjem zahteva u propisanom roku. Iz spisa predmeta može se uočiti da je odluka Vrhovnog suda podnosiocu zahteva uručena dana 18. juna 2012. godine, dok je podnosilac zahteva podneo zahtev Sudu 4. oktobra 2012. godine, što znači da je zahtev podnet u roku od četiri meseca, predviđen u Zakonu i Poslovniku o radu.
25. U vezi sa zahtevom, Sud takođe uzima u obzir Pravilo 35 Poslovnika, kojim se predviđa:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c)samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.”
26. Na osnovu spisa zahteva, Sud nalazi da je obrazloženje dato u odluci Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja postupka u celini, Sud je takođe utvrdio da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravedni i proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije, Odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine*).
27. Sud želi da podseti da Ustavni sud nije sud činjenica, i u ovom slučaju ističe da je utvrđivanje ispravnog i potpunog činjeničnog stanja, puna nadležnost redovnih sudova i da je njegova uloga samo da obezbedi usklađenost sa pravima zagarantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima (vidi, *mutatis mutandis*, i.a., *Akdivar protiv Turske*, 16. septembar 1996. godine, R. J. D, 1996-IV, stav 65).

28. Sud takodje želi da podseti da Ustavni sud nije sud četvrtog stepena, gde se razmatraju odluke izdate od strane redovnih sudova. Dužnost je redovnih sudova da tumače i primenjuju određena pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije [DHM]*, br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I, *Vidi takođe, Rešenje o neprihvatljivosti u predmetu br. 70/11, Podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, A. Br. 983/08 od 7. februara 2011. godine).
29. Činjenica da je podnosilac zahtev nezadovoljan ishodom odluke Vrhovnog suda, ne može ga poslužiti kao pravo da podnese opravdani zahtev za kršenje članova 7 [Vrednosti], 21 [Opšta načela], 22 [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava], 121 [Imovina] Ustava i član 6.1 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] EKLJP (Vidi, *mutatis mutandis* Presuda ESLJP Appl. Br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, Presuda od 26. jula 2005. godine).
30. U zaključku, prema činjenicama koje je izneo podnosilac zahtev, Podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji bi ukazao na povredu njegovih prava zagarantovana Ustavom (Vidi, *mutatis mutandis*, *Vanek protiv Republike Slovačke Republike*, Odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. godine).
31. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 2. (b) i (d) Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36. 2 (b) i (d). Poslovnika o radu, 29 januara 2013. god., jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv.
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i biće objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona.
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Artë Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasan